SUDAC
FRANJO RAVLIJA

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u sastavu: predsjednik Mirsad Ćeman, potpredsjednice Valerija Galić i Angelika Nussberger i sudije Helen Keller, Ledi Bianku, Marin Vukoja i Larisa Velić, na sjednici održanoj 20. oktobra 2026. godine, u predmetu broj **AP-4718/22**, rješavajući apelaciju **Valentina Martinića**, na osnovu člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 18. stav (4), člana 57. stav (2) tačka a) i člana 58. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 94/14, 47/23 i 41/24), donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI

Odbacuje se kao nedopuštena apelacija koju je podnio **Valentin Martinić** protiv Presude Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 63 0 P 036454 22 Rev od 18. oktobra 2022. godine, zbog toga što je očigledno (*prima facie*) neosnovana.

OBRAZLOŽENJE

1. Valentin Martinić (u daljnjem tekstu: apelant) iz Savezne Republike Njemačke, kojeg zastupa Jerko Čilić, advokat iz Ljubuškog, podnio je 9. decembra 2022. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud) broj 63 0 P 036454 22 Rev od 18. oktobra 2022. godine, Presude Kantonalnog suda u Širokom Brijegu (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) broj 63 0 P 036454 20 Gž od 15. juna 2022. godine i Presude Općinskog suda u Ljubuškom (u daljnjem tekstu: Općinski sud) broj 63 0 P 036454 19 P od 5. oktobra 2020. godine.

2. Apelant je 21. januara 2019. godine podnio tužbu, protiv tuženog „Euroherc osiguranje" d.d. Sarajevo (u daljnjem tekstu: tuženi), radi naknade štete.

3. Presudom Općinskog suda odbijen je apelantov tužbeni zahtjev kojim je tražio da se naloži tuženom da apelantu popravi štetu nastalu na vozilu, odnosno da mu isplati novčani iznos od 50.001,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom. Odbijen je apelantov zahtjev za naknadu troškova postupka. Obavezan je apelant da tuženom nadoknadi troškove postupka, u iznosu preciznije navedenom u izreci presude.

4. U obrazloženju presude, Općinski sud je naveo da se 3. februara 2018. godine dogodila saobraćajna nezgoda, u kojoj su učestvovali apelant, sa putničkim motornim vozilom koje je bilo u njegovom vlasništvu i S. Š., koji je upravljao putničkim motornim vozilom koje je bilo osigurano kod tuženog. Dalje je naveo da su na apelantovom vozilu postojala određena oštećenja, preciznije navedena u presudi. Međutim, ukazao je da je sporno pitanje da li su ta oštećenja nastala kao posljedica štetnog događaja. U vezi s tim, sud je naveo da je radi utvrđivanja odlučnih činjenica, na prijedlog parničnih stranaka, saslušao svjedoke i da je proveo materijalne dokaze. Dalje je ukazao da je na apelantov prijedlog, naknadno, dozvolio i proveo druge materijalne dokaze, preciznije navedene u presudi. Osim toga, naveo je da je proveo i uviđaj na licu mjesta, uz učešće vještaka saobraćajne struke, koji je izradio nalaz i mišljenje. Dalje je naveo da je vještak u nalazu i mišljenju detaljno naveo oštećenja na oba putnička vozila, te da je zaključio da oštećenja na apelantovom vozilu nisu mogla nastati u kontaktu sa vozilom koje je bilo osigurano kod tuženog, što je potvrdio i u svom iskazu na ročištu. Sud je naveo da je u cijelosti poklonio vjeru nalazu i mišljenju vještaka, a da ostali provedeni materijalni dokazi ne ukazuju da su oštećenja na apelantovom vozilu nastala kao posljedica štetnog događaja. Imajući u vidu navedeno, sud je zaključio da apelant nije, u smislu odredbe čl. 123. stav (1) Zakona o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP), dokazao da mu je šteta prouzrokovana radnjama osiguranika tuženog u smislu odredbi čl. 178. stav (1), u vezi sa članom 154. Zakona o obligacionim odnosima. Imajući u vidu da je apelant u cijelosti izgubio parnicu, sud je obrazložio da je tuženom, u skladu sa odredbama čl. 386. i 387. ZPP dosudio troškove postupka koji su bili potrebni za vođenje parnice, te je detaljno naveo u čemu se oni sastoje.

5. Presudom Kantonalnog suda apelantova žalba je odbijena i prvostepena presuda potvrđena. U obrazloženju, Kantonalni sud je naveo da su neosnovani apelantovi žalbeni navodi da je prvostepeni sud počinio povredu parničnog postupka, jer je odbio njegov prijedlog za provođenje dopunskog, odnosno novog vještačenja. U vezi s tim, naveo je da iz spisa proizilazi da je vještak na ročištu za glavnu raspravu odgovorio na sva pitanja punomoćnika parničnih stranaka, te da je dao jasne i uvjerljive zaključke koje prihvata i taj sud. Dalje je ukazao da samo činjenica da apelant nije zadovoljan zaključcima vještaka, ne može biti razlog zbog kojeg se dovodi u pitanje valjanost i objektivnost nalaza i mišljenja vještaka, a time i potreba za dopunskim ili novim vještačenjem. Osim toga, naveo je da iz iskaza vještaka proizilazi da tehnički nije bilo izvodljivo provođenje prostorno-vremenske analize, kod utvrđene činjenice da nije postojala međusobna kompatibilnost oštećenja između vozila. Također je obrazložio da je prvostepeni sud odluku o troškovima donio prema uspjehu stranaka u postupku, u skladu sa relevantnim odredbama ZPP, tako da su apelantovi žalbeni navodi istaknuti i u ovom dijelu neosnovani.

6. Presudom Vrhovnog suda apelantova revizija je odbijena. Odbijeni su i zahtjevi parničnih stranaka za naknadu troškova revizionog postupka. U obrazloženju, Vrhovni sud je naveo da su neosnovani i netačni apelantovi navodi da je sud odbio njegov tužbeni zahtjev iz razloga što mu nije bilo dopušteno da dokaže navode iz tužbe i tužbenog zahtjeva. Naime, ukazao je da takva tvrdnja ne odgovara sadržaju spisa, a da je apelantov prijedlog za dopunskim ili novim vještačenjem odbijen iz razloga koje je obrazložio drugostepeni sud, koji opravdavaju takvu odluku suda, a koje kao pravilne prihvata i Vrhovni sud. Dalje, imajući u vidu činjenično utvrđenje nižestepenih sudova za koje je vezan taj sud, obrazložio je da su nižestepeni sudovi pravilno odbili apelantov tužbeni zahtjev, da su za to dali pravilne i jasne razloge, te da su pravilno primijenili pravo. Takođe je ukazao da je pravilno odlučeno i o troškovima postupka. Osim toga, obrazložio je da je odluku o troškovima revizionog postupka donio na osnovu odredbi člana 397. stav (1), a u vezi sa čl. 383. i 387. ZPP.

7. Apelant smatra da mu je povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija) i pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. Apelant, u suštini, ponavlja navode koje je iznosio i tokom postupka pred redovnim sudovima, te smatra da su redovni sudovi pri donošenju osporenih odluka pogrešno utvrdili činjenično stanje i da su pogrešno primijenili relevantne propise. Apelant ukazuje da je sud odbio njegov tužbeni zahtjev iz razloga što mu nije dozvolio da dokaže navode iz tužbe i tužbenog zahtjeva, tj. nije mu dozvolio da izvrši dopunu, odnosno novo vještačenje. Takođe navodi da sudovi nisu pravilno cijenili provedene dokaze, te da je nalaz i mišljenje vještaka nepotpun, nejasan i kontradiktoran sam sebi. Takođe, ukazuje da vještak nije sačinio prostorno vremensku analizu. Osim toga, smatra da su redovni sudovi donijeli pogrešnu odluku i u dijelu o troškovima postupka. Konačno, navodi da je postupak trajao šest godina, te traži naknadu nematerijalne štete.

8. Pri ispitivanju dopustivosti apelacije Ustavni sud je pošao od odredbi člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 18. stav (4) Pravila Ustavnog suda.

Član VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

b) Ustavni sud takođe ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom Ustavu, kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

Član 18. stav (4) Pravila Ustavnog suda glasi:

(4) Ustavni sud će odbaciti apelaciju kao očigledno (prima facie) neosnovanu kada utvrdi da ne postoji opravdan zahtjev stranke u postupku, odnosno da predočene činjenice ne mogu opravdati tvrdnju da postoji kršenje prava zaštićenih Ustavom i/ili kada se za stranku u postupku utvrdi da ne snosi posljedice kršenja Ustavom zaštićenih prava, tako da je ispitivanje merituma apelacije nepotrebno.

9. Ustavni sud podsjeća da u fazi ispitivanja dopustivosti predmeta, mora utvrditi, između ostalog, i jesu li ispunjeni uslovi za meritorno odlučivanje koji su nabrojani u članu 18. stav (4) Pravila Ustavnog suda. U vezi sa tim, Ustavni sud ukazuje da prema vlastitoj i praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Evropski sud), apelant mora navesti povredu svojih prava koje štiti Ustav Bosne i Hercegovine i ove povrede moraju djelovati vjerovatno. Apelacija je očigledno neosnovana ukoliko joj manjkaju *prima facie* dokazi koji, sa dovoljnom jasnoćom pokazuju da je navedena povreda ljudskih prava i sloboda moguća (vidi Evropski sud, *Abedin Smajić protiv Bosne i Hercegovine*, odluka od 16. januara 2018. godine, predstavka broj 48657/16, tačka 43, i *Khudunts protiv Azerbejdžana*, odluka od 26. februara 2019. godine, predstavka broj 74628/16, tačka 32, te Ustavni sud, Odluka o dopustivosti broj *AP-156/05* od 18. maja 2005. godine, tačka 9, dostupna na www.ustavnisud.ba), te ako činjenice u odnosu na koje se podnosi apelacija očigledno ne predstavljaju kršenje prava koje apelant navodi, tj. ako apelant nema „opravdan zahtjev" (vidi Evropski sud, *Mezotur-Tiszazugi Vizgazdalkodasi Tarsulat protiv Mađarske*, presuda od 26. jula 2005. godine, predstavka broj 5503/02, tačka 21. i *Dumlu protiv Turske*, odluka od 20. aprila 2021. godine, predstavka broj 65159/17, tačka 27), kao i kada se utvrdi da apelant nije „žrtva" kršenja Ustavom Bosne i Hercegovine zaštićenih prava (vidi Evropski sud, *Spasoje Lukić i drugi protiv Bosne i Hercegovine*, odluka o dopustivosti od 18. novembra 2008. godine, predstavka broj 34379/03).

10. U odnosu na apelantove navode da mu sud nije dozvolio da dokaže navode iz tužbe i tužbenog zahtjeva, tj. da mu nije dozvolio da izvrši dopunu, odnosno novo vještačenje, Ustavni sud smatra da apelant ukazuje na kršenje načela ravnopravnosti stranaka u postupku iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije. U vezi s tim, Ustavni sud podsjeća da princip ravnopravnosti stranaka podrazumijeva da objema stranama mora biti data razumna mogućnost da izlože svoj predmet, uključujući i iznošenje dokazne građe, pod uslovima koji ih ne stavljaju u znatno podređen položaj u odnosu na protivnika (vidi Evropski sud za ljudska prava, *Letinčić protiv Hrvatske*, presuda od 3. maja 2016. godine, predstavka broj 7183/11, tačka 48.). U konkretnom slučaju, Ustavni sud, prije svega, primjećuje da su redovni sudovi detaljno obrazložili zašto je odbijen apelantov prijedlog za provođenje dopunskog odnosno novog vještačenja. S druge strane, Ustavni sud zapaža da je apelant predložio i da su provedeni materijalni dokazi, da su saslušani svjedoci, te da je Općinski sud, na apelantov prijedlog,

naknadno, dozvolio i proveo druge materijalne dokaze (vidi činjenični dio ove odluke). Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud smatra da su ovi apelantovi navodi neosnovani.

11. Dalje, apelant smatra da su redovni sudovi proizvoljno utvrdili činjenice i proizvoljno primijenili relevantne propise. U vezi s tim, Ustavni sud podsjeća da je, prema praksi Evropskog suda prvenstveno na domaćim organima, naročito sudovima, da rješavaju probleme tumačenja domaćih zakona. Evropski sud ističe da ne treba postupati kao sud „četvrte instance" te da stoga neće, prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije (kojem korespondira član II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine) dovoditi u pitanje ocjenu domaćih sudova, osim ako se njihova utvrđenja mogu smatrati proizvoljnim ili „očigledno nerazumnim" (vidi, Evropski sud, *Ašćerić protiv Bosne i Hercegovine*, odluka od 17. decembra 2019. godine, predstavka broj 52871/13, tačka 23. sa daljnjim referencama). Ovakvu praksu dosljedno slijedi i Ustavni sud u odnosu na odluke redovnih sudova (vidi, između ostalih, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *AP-4033/20* od 22. juna 2022. godine, tač. 42. do 45. sa daljnjim referencama, objavljena na www.ustavnisud.ba).

12. Vraćajući se na konkretan predmet, Ustavni sud smatra da su redovni sudovi u obrazloženju osporenih odluka dali relevantne razloge za svoje odlučenje, kako u pogledu utvrđenih činjenica tako i u pogledu primjene prava, zbog čega se ne može reći da su takva utvrđenja proizvoljna ili očigledno nerazumna. Naročito, Ustavni sud zapaža da su redovni sudovi obrazložili da u konkretnom slučaju apelant nije dokazao da su oštećenja na njegovom vozilu nastala kao posljedica štetnog događaja, zbog čega su odbili njegov tužbeni zahtjev. Pri tome, Ustavni sud zapaža da su redovni sudovi odgovorili na apelantove prigovore koje ponavlja i u apelaciji i ocijenili su ih neosnovanim (vidi činjenični dio ove odluke). Osim toga, Ustavni sud zapaža da su redovni sudovi odluku o troškovima donijeli u skladu sa relevantnim odredbama ZPP, te Ustavni sud ni u ovom dijelu ne zapaža bilo kakvu proizvoljnost u odlučenju redovnih sudova. U odnosu na navode o dužini trajanja postupka, Ustavni sud zapaža da je postupak okončan u roku od tri godine i devet mjeseci, da se vodio na tri sudske instance, te da su redovni sudovi u postupku donijeli tri meritorne odluke. Iz navedenog proizilazi da dužina trajanja postupka nije prešla granice „razumnog roka" iz člana 6. Evropske konvencije. S obzirom na to, Ustavni sud smatra da u konkretnom slučaju ne postoji bilo šta što bi ukazalo na kršenje prava na pravično suđenje. Osim toga, apelant se pozvao i na kršenje prava na imovinu. Međutim, Ustavni sud smatra da u konkretnom slučaju ništa ne ukazuje da je njegovo pravo na imovinu došlo u pitanje na način koji bi vodio potrebi da Ustavni sud to pravo posebno ispita prema standardima iz člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, niti su u apelaciji pruženi dokazi iz kojih bi se moglo zaključiti suprotno.

13. Imajući u vidu sve navedeno, te konzistentnu praksu Evropskog i Ustavnog suda, kao i stavove navedene u ovoj odluci, Ustavni sud smatra da nema ništa što ukazuje da apelantovi navodi pokreću ustavna pitanja na koja se pozvao, odnosno ništa što ukazuje da ima „opravdan zahtjev" u smislu člana 18. stav (4) Pravila Ustavnog suda koji bi trebalo meritorno ispitati. Zbog toga, Ustavni sud zaključuje da su ti navodi očigledno (*prima facie*) neosnovani.

14. Imajući u vidu odredbu člana 18. stav (4) Pravila Ustavnog suda, prema kojoj će se apelacija odbaciti kao nedopuštena ukoliko je očigledno (*prima facie*) neosnovana, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

15. U skladu sa članom VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirsad Ćeman